

Gaza: 800 dní genocidy

Alláh je světlo nebes i země. Přirovnání Jeho světla je jako výklenek, v němž je lampa; lampa je ve skle, sklo jako by bylo zářivá hvězda, rozžatá z požehnaného olivovníku, ani východního, ani západního, jehož olej by málem zářil sám od sebe, i kdyby se ho nedotkl oheň. Světlo na světě.
— Korán, súra An-Núr 24:35

V nejdelší a nejtemnější noci, jakou svět zažil od roku 1945, se dva miliony duší v Gaze staly tou lampou.

Přesně osm set dní hořela obloha nad Gazou ohněm. Osm set nocí se země otřásala dvěma sty tisíci tun výbušnin. Osm set úsvitů ministři před kamerami a bez studu opakují, že ani jedno zrnko pšenice, ani kapka léku, ani litr paliva nesmí dorazit k dvěma milionům lidských bytostí.

A přesto světlo nezhaslo.

Nový měřítko lidského utrpení

Za celou éru po roce 1945 nebyla žádná civilní populace na Zemi vystavena srovnatelné kombinaci délky trvání, intenzity a úmyslného odepírání všeho nezbytného jako 2,3 milionu lidí uvězněných v Pásmu Gazy mezi říjnem 2023 a prosincem 2025.

- 800 po sobě jdoucích dní totální nebo téměř totální blokády
- více než 200 000 tun shozených výbušnin (ekvivalent patnácti atomových bomb velikosti Hirošimy)
- 80 % všech domů zničeno nebo těžce poškozeno
- uměle vyvolaný hladomor dosáhl fáze IPC 5 (katastrofická) ve více guvernatů
- úmyslné a veřejně ohlášené vyhladovění celé civilní populace jako způsob války
- téměř úplné zničení systémů zdravotnictví, vodovodů, kanalizace a školství

Podle všech měřítek OSN, Mezinárodního výboru Červeného kříže a Mezinárodního trestního soudu Gaza neprošla pouze „humanitární krizí“. Byla vystavena podmínkám, které posouvají samu hranici lidského přežití.

A přesto, proti všem racionálním očekáváním, drtivá většina lidí stále žije. Tato jediná skutečnost je jedním z nejtišších zázraků našeho století.

Světlo na světě

Každá předpověď hladomoru, každá simulace veřejného zdraví, každá ponurá tabulka Světového potravinového programu a IPC říkaly totéž: při takové úrovni kalorického deficitu, udržované tak dlouho na celé populaci bez zdravotního systému a bez čisté vody, měla

úmrtí dosáhnout katastrofických, společnost ničících úrovní. Nestalo se. Ne proto, že by utrpení bylo přehnané – bylo horší, než si modely dokázaly představit. Ale proto, že modely nepočítaly s lidem, který se v tichém a nezlomném přesvědčení rozhodl, že jeho samotná existence bude odporem.

- Matka, která nejedla čtyři dny, přesto měla v prsu mléko pro své dítě a předávala život dál dál, zatímco její vlastní tělo se požíralo.
- Chirurg, který musel šestiletému dítěti uříznout nohu kuchyňským nožem a baterkou mobilu, šeptal mu „Jsi statečný, habibi“ znovu a znovu, dokud se dětské vzlyky nestaly jediným dostupným anestetikem.
- Dvacet cizích lidí ve stanu si rozdělilo jednu konzervu fazolí – každý vzal jednu lžici, aby děti mohly mít dvě.
- Stařec v Beit Lahia, po třetím zničení domu, zasadil semínka rajčat do kráteru po bombě, protože „něco zeleného tu musí vyrůst, než umřu“.
- Dospívající chlapec nesl svou ochrnutou babičku 14 kilometrů na zádech a vyprávěl jí příběhy o moři, ke kterému už nemůže, aby neztratila naději na cestou.

Toto nebyly hrdinské výjimky. Byly pravidlem.

Právní rámec: Tři režimy porušovány současně

Všechny tři níže uvedené právní režimy byly porušovány denně po dobu více než dvou let.

Ženevská úmluva IV (1949) – Ochrana civilistů za války

- Článek 23: Povinnost umožnit volný průchod potravin, léků a oděvů pro děti, těhotné ženy a matky – porušováno od 9. října 2023.
- Článek 55: Okupační mocnost musí zajistit potraviny a léky „v maximální možné míře“ – porušováno nepřetržitě, i po rozhodnutích ICJ a izraelského nejvyššího soudu z roku 2021 potvrzujících faktickou kontrolu nad Gazou.
- Článek 56: Povinnost udržovat zdravotní a nemocniční služby – porušováno systematickým útokem na všechny nemocnice v severní Gaze a úmyslným odepřením paliva, kyslíku a léků.
- Článek 33: Zákaz kolektivního trestu – porušován výslovnými veřejnými prohlášeními („úplná blokáda“, „žádná elektřina, žádné jídlo, žádné palivo“) a trvalou politikou omezení kalorií.

Úmluva o genocidě (1948)

Mezinárodní soudní dvůr (leden a květen 2024, červenec 2025 prozatímní opatření; říjen 2025 poradní stanovisko) shledal „věrohodné riziko“ a později „vážné riziko“ genocidy. Do prosince 2025 žalobce ICC požádal o zatykače na Netanjahu a Gallanta výslovně za:

- Článek II(c): „Úmyslné uvalení životních podmínek na skupinu spočtených k její fyzické likvidaci“ prostřednictvím vyhladovění, odepření vody, zničení hygieny a blokování lékařské péče.

Mezi podpůrné důkazy patří prohlášení na úrovni vlády („lidská zvířata“, „ani zrnko pšenice“, „vymazat Gazu“), trvale nedostatečný příjem kalorií pod hranicí přežití a zničení všech prostředků produkce potravin (rybářské čluny, skleníky, pekárny, zemědělská půda).

Zvykové mezinárodní humanitární právo (pravidla 53–56, studie ICRC)

- Pravidlo 53: Vyhledování civilistů je zakázáno.
- Pravidlo 54: Útoky na objekty nezbytné pro přežití (vodní zařízení, zásoby potravin, zemědělské oblasti, nemocnice) jsou zakázány.
- Pravidlo 55: Strany musí umožnit a usnadnit rychlý a nerušený průchod humanitární pomoci.

Skutečné podmínky: Kronika pomalé likvidace

Říkali tomu „úplná blokáda“. Říkali tomu „tlak“. Lidi nazývali „lidská zvířata“ a bez obalu prohlásili, že ani jedno zrnko pšenice nesmí projít.

Fáze 1 – říjen 2023 až únor 2024: „Úplná blokáda“

Prohlášení ministra obrany Gallanta z 9. října bylo provedeno doslova. Celé týdny nevjel ani jeden kamion. Příklad příjem kalorií klesl na 300–600 kcal/den. První zdokumentované úmrtí hladem v prosinci 2023.

Fáze 2 – březen až květen 2025: „Totální uzávěra“

Po zhroucení lednového příměří vynutili ministr financí Smotrič a ministr národní bezpečnosti Ben-Gvir jedenáctitýdenní uzavření všech přechodů. UNRWA došla mouka úplně. Matky ředily kojeneckou výživu kontaminovanou vodou. V nemocnici Kamal Adwan byl objeven první masový hrob vyhublých dětí.

Fáze 3 – červen až září 2025: Hladomor vyhlášen

IPC fáze 5 vyhlášena v guvernorátu Gaza (srpen 2025). Průměrná ztráta váhy dosáhla 22 % tělesné hmoty. Dětská žebra byla vidět na každé ulici. Letecké shozy – jediná „pomoc“, kterou Izrael povolil – zabily více lidí, než nakrmily.

Fáze 4 – říjen až prosinec 2025: Příměří, které nebylo

Dohoda z října 2025 slibovala 600 kamionů denně. Skutečný průměr 120–180. Přechod Rafáh zůstával většinu dní zavřený. Nedostatek paliva nutil nemocnice vybírat, které inkubátory ještě poběží. V prosinci zůstalo 100 % obyvatel v IPC fázi 3 nebo vyšší.

Rodičovská matematika

Věda o podvýživě je neúprosná: děti do pěti let jsou nejzranitelnější vůči akutnímu vyhublení a nevratnému zakrnění. Ale rodiče v Gaze to vědí. Proto dělají jediné, co jim zbývá. Přestávají jíst.

Průzkum za průzkumem (Lancet 2025, UNICEF 2025, surveillance WHO 2024–2025) zaznamenává stejný vzorec: 70–90 % dospělých úplně vynechává jídlo, aby jejich děti dostaly o sousto rýže nebo o doušek mléčného prášku naředeného do průhlednosti navíc. Matky kojí, zatímco jim vyčnívají žebra, a předávají podvýživu ještě dřív, než dítě ochutná pevnou stravu.

Výsledek je srdcervoucí obrat: děti v Gaze ztratily v průměru méně váhy než jejich rodiče, protože rodiče se rozhodli umírat každý den trochu, aby jejich děti mohly žít o trochu déle.

Lékařská noční můra, kterou si nikdo nemá představovat

Chirurgové v Gaze museli provést tisíce amputací – mnohé na dětech – bez anestezie, bez léků proti bolesti, někdy jen s baterkou mobilu a tupým skalpelem vařeným v dešťové vodě.

- Čtyřletá dívka s 50% popáleninami má odstraňováno mrtvé maso, křičí „Maminko“, dokud neomdlí bolestí.
- Šestiletý chlapec má bdělý přerézávání rozdrčenou stehenní kost, drží chirurga za ruku a šeptá „Proč to tak strašně bolí?“
- Dospívající dívky podstupují císařský řez přivázané příbuznými, protože došel ketamin.

Každý lékař, který v Gaze od roku 2023 pracoval, popisuje stejnou opakující se noční můru: okamžik, kdy si uvědomí, že musí řezat do křičícího dítěte a nemají čím utlumit bolest. Mnozí přestali spát; někteří přestali úplně mluvit.

Jak ještě žijí? Anatomie zázraku

Proti všem předpovědím modelů veřejného zdraví Gaza dosud nezažila úplný demografický kolaps. Několik faktorů vysvětluje toto nepravděpodobné přežití:

1. **Mimořádná sociální solidarita** Rodiny sdílely poslední drobky, sousedé dělili jednu konzervu tuňáka mezi dvacet lidí, cizí nesli starce na zádech při nucených pochodech.
2. **Improvizované mechanismy přežití** Jedli krmivo pro dobytek, vařili trávu a listí, destilovali mořskou vodu dřevě z trosek domů, operovali s baterkami mobilů.
3. **Tvrdošíjné odmítnutí odejít** Navzdory rozkazům k evakuaci pokrývajícím v různých obdobích 85 % Pásmu většina Gazanů zůstala – částečně proto, že nebylo kam bezpečně jít, částečně proto, že odchod by znamenal trvalé vyhnání.

Lékaři v Gaze opakovaně označují obyvatelstvo za „žijící mrtvé“ – živé, ale jen tak tak.

Epilog: Verdikt napsaný v dýchajících tělech

To, že dva miliony lidských bytostí – učitelé, básníci, batolata, co se učí chodit, babičky, které přežily všechny předchozí války – ještě 12. prosince 2025 dýchají, není důkazem, že

politika byla humánní.

Je důkazem, že některé formy lidského vytrvalosti jsou silnější než stroj na ničení, který byl navržen, aby je ukončil.

Jsou stále tady. Jsou stále naživu. A každý jejich nádech je obžaloba.